

SC

✓

කුඩා ව්‍යාපාර සඳහා මූල්‍ය සම්පාදනය

ආර්. එම්. ජයතිලක
FGS/E/MSSc/2003/07

ආර්ථික විද්‍යා අධ්‍යයන අංශය
කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලය
කැලණිය
ශ්‍රී ලංකාව

2008 අප්‍රේල්

ප්‍රවේශ අංකය	493
වර්ග අංකය	

කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ සමාජීය විද්‍යාපති (ආර්ථික විද්‍යා) උපාධි පර්යේෂණයේ පාර්ශවීය අවශ්‍යතාවයක් සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා ඉදිරිපත් කරන ස්වාධීන පර්යේෂණ නිබන්ධිකාවයි.

නිබන්ධන සාරාංශය

නිදහසින් පසු ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික සහ සමාජ සංවර්ධනය උදෙසා ක්‍රියාත්මක කළ විවිධ සංවර්ධන වැඩසටහන් තුළින් බලයට පත් සෑම රජයක්ම බලාපොරොත්තු වූයේ රටේ ජනතාවගේ ජීවන තත්වය උසස් කිරීම, ආදායම් උත්පාදනය ඉහළ නැංවීම, සේවා නියුක්තිය ඉහළ දැමීම තුළින් සංවර්ධනය කරා ලගාවීමයි. 1978 ට පෙර රටේ ක්‍රියාත්මක වූ ආවෘත්ත ආර්ථික ක්‍රමය තුළ දේශීය අමුද්‍රව්‍ය පදනම් කරගත් කර්මාන්ත විශාල වශයෙන් ආරම්භ වූ අතර ඒ ආශ්‍රිතව රටේ විවිධ අංශයන්ගේ සංවර්ධනයක් ඇති වී තිබිණි. කෙසේ වෙතත් 1978 න් පසු විවෘත ආර්ථික ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක වීමෙන් පසු දේශීය කර්මාන්ත විශාල බිඳ වැටීමකට ලක් වූ අතර දේශීය වශයෙන් නිෂ්පාදනය කළ භාණ්ඩ වෙනුවට ආනයනික භාණ්ඩ වෙළෙඳපොළේ සුලභ වන්නට විය. ඒ හේතුවෙන් බොහෝ දේශීය ව්‍යාපාර බිඳවැටීමට ලක්විය.

ශ්‍රී ලංකාව වැනි සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටක් ආර්ථික සංවර්ධනය කරා ලගාවීමේදී කුඩා පරිමාණ ව්‍යාපාර දියුණු කිරීම තුළින් පහසුවෙන් සංවර්ධන ඉලක්ක ලගාකරගත හැකි වනු ඇත. මේ සඳහා රටේ ඇති භෞතික හා මානව සම්පත් වඩාත් ඵලදායී ආකාරයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගත යුතුය. 1971 සහ 1988/89 කාලවලදී සිදු වූ සමාජ අරගලයන් දෙස බලන විට පෙනී යන්නේ ශ්‍රම බලකායේ වැදගත්ම කොටස ආර්ථික හා සමාජ සංවර්ධනයට දායක නොවීම තුළ මෙවැනි තත්වයක් ඇති වූ බවයි. මේ නිසා මෙවැනි තරුණ කොටස්වලට ව්‍යාපාර ආරම්භ කිරීමට සහ පවත්වාගෙනයාම සඳහා අවශ්‍ය සහයෝගය සහ පහසුකම් සැළසීමෙන් ඵලදායී ආකාරයට සංවර්ධන කාර්යය සඳහා යොදාගත හැකිය. කෙසේ වෙතත් මෙහිදී කුඩා ව්‍යාපාර ආරම්භ කිරීමේදී සහ පවත්වාගෙන යාමේදී ඔවුන්ට විවිධ ප්‍රශ්න හා ගැටළු රාශියකට මුහුණදීමට සිදුවන බවත් පෙනීයන ලදී.

මෙම කුඩා ව්‍යාපාරවලින් බොහොමයක් ආරම්භ කර ටික කාලයකින් බිඳවැටීම හෝ එම තත්වයෙන්ම පැවතීමක් දැකිය හැකිය. මෙම තත්වයට බලපාන හේතු සාධක මොනවාදැයි සොයා බැලීමේදී තම ව්‍යාපාර සඳහා මූල්‍ය සම්පාදනයේදී අවිධිමත් මූල්‍ය අංශයට යොමුවීම තුළ මෙවැනි තත්වයක් සිදුවන බව අනාවරණය විය. ඒ අනුව විධිමත් මූල්‍ය අංශයේ දියුණු තත්වයකදී වුවද කුඩා ව්‍යාපාර අවිධිමත් මූල්‍ය අංශයට යොමුවන්නේ ඇයි යන ගැටළුව ඔස්සේ සිදුකරන ලද මෙම පර්යේෂණයේදී, කුඩා ව්‍යාපාර අවිධිමත් මූල්‍ය අංශයට යොමුවීමට ඔවුන්ටම ආවේනික වූ ලක්ෂණ පවතිද, අවිධිමත් අංශයට යොමුවීමෙන් කුඩා ව්‍යාපාරවලට ඇතිවන ප්‍රතිවිපාක මොනවාද යන අරමුණු ඔස්සේ මෙම පර්යේෂණය සිදුකරන ලදී.

මෙහිදී කුඩා ව්‍යාපාර යනු මොනවාද, ඒ සඳහා වූ විවිධ නිර්වචනයන් සහ කුඩා ව්‍යාපාරවල මූල්‍ය අවශ්‍යතාවයන් පිළිබඳවත්, කුඩා ව්‍යාපාර සංවර්ධනය සඳහා ක්‍රියාත්මක වන විවිධ වැඩසටහන් සහ කුඩා ව්‍යවසායකයින් මුහුණපාන ගැටළු පිළිබඳවත් අවධානය යොමුකර ඇත. එසේම මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ ක්‍රියාකාරීත්වයන් ද විවිධ මූල්‍ය ආයතන සහ එම ආයතන විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන විවිධ ණය වැඩසටහන් පිළිබඳව ද, මුදල් වෙළෙඳපොළ ප්‍රධාන අංශයන් තුනක් ඔස්සේ එනම් විධිමත් මූල්‍ය අංශය, අර්ධ විධිමත් මූල්‍ය අංශය සහ අවිධිමත් මූල්‍ය අංශය යටතේද අධ්‍යයනය සිදුකර ඇත.

මේ සඳහා ප්‍රාථමික දත්ත ලබාගැනීමට ගිගුරක්ගොඩ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ සසම්භාවීව තෝරාගත් ව්‍යවසායකයින් 105 කගේ නියැදියක් සඳහා ප්‍රශ්නාවලියක් භාවිතා කළ අතර සසම්භාවීව තෝරාගත් ව්‍යවසායකයින් 20 ක් මුණගැසී දත්ත ලබාගැනීමකින් ද, මූල්‍ය සැපයුම්කරුවන් මුණගැසී දත්ත ලබාගැනීමකින්ද සිදුකරන ලද අතර ද්විතීයික දත්ත ලබාගැනීම සඳහා මේ සම්බන්ධව ලියවී ඇති පොත්පත් සඟරා සහ කලින් කරන ලද පර්යේෂණයන්ද භාවිතා කරන ලදී. එසේම මේ සඳහා වැදගත් වන වෙනත් තොරතුරු අන්තර්ජාලය භාවිතයෙන් ලබාගන්නා ලදී.

මෙම අධ්‍යයනයට අනුව ලබාගත් දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් හෙළිවූ කරුණු අතර, කුඩා ව්‍යාපාර සඳහා මූල්‍ය සම්පාදනයේදී අඩු කොන්දේසි මත ඉතා අඩු කාලයකින් ණය සැපයීම නිසා කුඩා ව්‍යාපාරවල ණය අවශ්‍යතාවලින් අවිධිමත් අංශයේ දායකත්වය 42% ක් ද, විධිමත් අංශයේ 27% ක් සහ අර්ධ විධිමත් අංශයේ 31% ක් ද විය. විධිමත් සහ අර්ධ විධිමත් අංශ දෙක එක්ව ගත්විට 58% ක දායකත්වයක්ද, අර්ධ විධිමත් සහ අවිධිමත් අංශ දෙක ගත්විට 73% ක දායකත්වයක් ද සැපයීය. මේ සඳහා බලපා ඇති හේතු වශයෙන්, ඉතා කෙටි කාලයකින් ණය සැපයීම, ව්‍යවසායකයාට ඉතා සම්පබව, ඇප කොන්දේසි ලිහිල්වීම සහ ව්‍යවසායකයාගේ ඕනෑම වටිනා දේපළක් ඇප වශයෙන් අවිධිමත් අංශය භාරගැනීම ආදී කරුණු බලපා ඇති බව අනාවරණය විය. අවිධිමත් මූල්‍ය අංශයට යොමුවීමට කුඩා ව්‍යවසායකයින්ට ආවේණික ලක්ෂණ වශයෙන් ඔවුන් සාම්ප්‍රදායික ව්‍යාපාරික කටයුතුවල නියැලී සිටීම සහ ව්‍යාපාර විධිමත් ආකාරයට සැලසුම් කිරීමක් නොමැතිකම, ඔවුන්ගේ ව්‍යාපාරවල ගිණුම් පවත්වා ගැනීමක් නොමැතිකම ආදිය බලපා ඇතිබවද හෙළිවිය. විධිමත් අංශයේ ආයතන විසින් කුඩා ව්‍යවසායකයින් කෙරෙහි වැඩි සැලකිල්ලක් නොදැක්වීම, විධිමත් අංශයෙන් ණය ලබාගැනීමට දිගු කාලයක් බලාසිටීමට ව්‍යවසායකයින්ට සිදුවීම, ඇප සුරැකුම්වල ලිහිල්තාවයක් නොමැතිකම නිසා විධිමත් මූල්‍ය අංශය දියුණු වර්තමානයේදී පවා අවිධිමත් මූල්‍ය අංශයට වැඩි වශයෙන් කුඩා ව්‍යවසායකයන් යොමු වීමට හේතු වී ඇත.

අවිධිමත් මූල්‍ය අංශයෙන් ණය පහසුකම් ලබාගෙන සිදුකරගෙන යන ව්‍යාපාරවල වර්ධනය සීමාවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා ඇත්තේ අවිධිමත් අංශයේ ණය සඳහා විශාල පොලියක් ගෙවීමට සිදුවීමෙන් උපයන ආදායමෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් ණයකරුවන් වෙත ගලායාමයි. මෙවැනි තත්වයක් උඩ කුඩා ව්‍යාපාරවලට මූල්‍ය ශක්‍යතාවයක් අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමට නොහැකිවීමෙන් ඔවුන් නිරන්තරයෙන් අවිධිමත් ණය මූලයන් වෙත යොමුවීමක් දැකිය හැකිය.

කුඩා ව්‍යාපාරවල සංවර්ධනය සඳහා විධිමත් අංශයේ දායකත්වය වැඩි කිරීම සඳහා වැඩි වැඩියෙන් ව්‍යවසායකයින්ට සම්ප වීම, විධිමත් අංශයේ මූල්‍ය ආයතනවල ක්‍රියාකාරීත්වයන් වැඩි වශයෙන් ප්‍රාදේශීය මට්ටමට ව්‍යාප්ත කිරීම, ණය වර්ගීකරණය කර ඒ අනුව ණය සඳහා ලිහිල් කොන්දේසි සහ වෙනස් වන පොලි අනුප්‍රාතික තීරණය කිරීම, ඉතා කෙටි කාලයකින් ණය මුදාහැරීමට හැකි ආකාරයෙන් විධිමත් අංශයේ මූල්‍ය ආයතනවල කටයුතු විධිමත් කිරීම සහ නිලධාරී හිඟය අවම කිරීමෙන් කාර්යක්ෂම සේවාවක් කුඩා ව්‍යවසායකයින් සඳහා විධිමත් මූල්‍ය අංශයෙන් ලබාදීම තුළින් අවිධිමත් අංශයට යොමුවන කුඩා ව්‍යවසායකයින් එයින් මුදවාගෙන ඔවුන්ගේ ව්‍යාපාරවල සාර්ථකත්වයට අත්වැලක් සැපයීමට විධිමත් අංශයේ මූල්‍ය ආයතනවලට හැකියාව ඇත.